

**Urząd Gminy Lichnowy
ul. Tczewska 6, 82-224 Lichnowy**

SG.152.W.9.2026

Lichnowy, dn. 03.07.2026 r.

**Michał Romański
ul. 10 Marca 3
82-224 Lisewo Malborski**

Dotyczy: petycji Radnych Gminy Lichnowy: Pana Michała Romańskiego, Pana Tomasza Golian, Pani Magdaleny Zasadzkiej, Pana Michała Maks, Pani Doroty Maciejewskiej z dnia 26.03.2026 (termin wpływu do Urzędu Gminy Lichnowy 06.05.2026 r.) w sprawie podjęcia niezwłocznych działań zmierzających do utworzenia instytucjonalnej opieki nad dziećmi do lat 3 na terenie Gminy Lichnowy

Szanowni Państwo,

w odpowiedzi na petycję dotyczącą podjęcia niezwłocznych działań zmierzających do utworzenia instytucjonalnej opieki nad dziećmi do lat 3 na terenie Gminy Lichnowy wyjaśniam, że utworzenie oraz prowadzenie żłobka lub klubu dziecięcego jest zadaniem wymagającym spełnienia szeregu warunków organizacyjnych, lokalowych, kadrowych i finansowych. Realizacja tego rodzaju przedsięwzięcia wymaga nie tylko pozyskania środków inwestycyjnych, ale przede wszystkim zabezpieczenia stabilnego finansowania funkcjonowania placówki w kolejnych latach. W obecnych uwarunkowaniach demograficznych, budżetowych i organizacyjnych utworzenie instytucjonalnej opieki nad dziećmi do lat 3 wiązałoby się z istotnym obciążeniem finansów gminy.

W odniesieniu do postulatu zawartego w petycji dotyczącego przystąpienia Gminy do programu „Aktywny Maluch” uprzejmie informuję, że przedmiotowa kwestia została poddana analizie pod kątem możliwości organizacyjnych, lokalowych oraz finansowych samorządu. Główny nabór wniosków w ramach programu „Aktywny Maluch” 2022–2029 trwał do dnia 31 grudnia 2025 r., a dodatkowy nabór wniosków o dofinansowanie tworzenia miejsc opieki w ramach przedmiotowego programu zakończył się w dniu 30 stycznia 2026 r. Należy zauważyć, że obecne programy rządowe, w tym „Aktywny Maluch”, czy środki z FERS finansują przede wszystkim etap tworzenia miejsc opieki i dofinansowują koszty funkcjonowania placówki (przez 36 miesięcy, lecz nie dłużej niż do 31.12.2029r.). Jednakże dofinansowanie nie jest tożsame z całkowitym pokryciem kosztów. Należy pamiętać, że znaczna część kosztów późniejszego funkcjonowania placówki pozostaje po stronie samorządu. Przeprowadzone analizy wykazały, że koszty jednostkowe budowy żłobka na 1 dziecko mogły znacznie przekroczyć dofinansowanie jakie można było uzyskać z programu „Aktywny Maluch”.

Urząd Gminy Lichnowy ul. Tczewska 6, 82-224 Lichnowy

Kwota dofinansowania w wysokości 57 528 zł na jedno miejsce mogła zostać osiągnięta wyłącznie w przypadku realizacji obiektu przeznaczonego dla ponad 50–60 dzieci, ponieważ jednostkowe koszty budowy są uzależnione od liczby miejsc opieki. Przy założeniu utworzenia gminnego żłobka liczącego 20 miejsc, koszt przypadający na jedno miejsce wzrasta i może kształtować się na poziomie od około 90 tys. zł do nawet 100 tys. zł. Wynika to z faktu, że koszty związane m.in. z wykonaniem przyłączy, infrastruktury technicznej, wyposażenia obiektu, utwardzeniem terenu oraz budową parkingów nie są wprost proporcjonalne do wielkości inwestycji. Ponadto należy zwrócić uwagę, że koszt utrzymania jednostki jest tym większy na osobę im jest ona mniejsza. Podejmowanie decyzji w tym zakresie wymaga więc odpowiedzialnego planowania finansowego z uwzględnieniem również wszystkich innych zadań realizowanych przez gminę.

Kwestia zapewnienia opieki nad dziećmi do lat 3 została ujęta w Strategii Rozwoju Gminy Lichnowy na lata 2023–2029 jako jeden z kierunków działań w obszarze polityki społecznej. Zdaję sobie sprawę, że dostęp do opieki żłobkowej ma istotne znaczenie dla młodych rodzin oraz wpływa na decyzje zawodowe i życiowe mieszkańców. Jednocześnie należy wskazać, że w momencie uchwalania Strategii nie funkcjonowały jeszcze programy rządowe oferujące młodym rodzinom alternatywne w stosunku do żłobka/klubu malucha formy wsparcia w zakresie opieki nad dzieckiem do lat 3. Pakiet świadczeń pn. „Aktywny Rodzic” zapewnia rodzicom stabilne dofinansowanie do opieki nad dziećmi w wieku do lat 3. Rodzic sam decyduje, które świadczenie jest dla niego najkorzystniejsze. Świadczenia „aktywnie w domu” czy „aktywni rodzice w pracy” są obecnie wybierane przez rodziców równie często jak świadczenie „aktywnie w żłobku”. Należy również zauważyć, że w sytuacji, gdy rodzic zdecyduje się korzystać z programu „aktywnie w żłobku” nie będzie mógł korzystać ze świadczenia „aktywnie w domu”, z którego najchętniej korzystają rodziny w których matka/ojciec dziecka nie pracuje lub jest na urlopie wychowawczym. Wyniki badania ankietowego przeprowadzonego wśród rodziców dzieci uczęszczających do oddziałów przedszkolnych na terenie Naszej Gminy wskazują, że samo zapewnienie dostępu do wychowania przedszkolnego i opieki instytucjonalnej nie stanowi wystarczającego czynnika warunkującego aktywność zawodową obojga rodziców. Spośród 130 rozdanych ankiet otrzymano zwrótnie 87, gdzie tylko w 35 przypadkach (40% respondentów) zadeklarowano zatrudnienie obojga rodziców. Oznacza to, że w blisko 60% badanych rodzin aktywność zawodowa nie obejmuje jednocześnie obojga rodziców. Uzyskane wyniki sugerują, że na sytuację zawodową rodzin wpływają również inne czynniki, wykraczające poza sam dostęp do opieki instytucjonalnej.

Decyzje dotyczące planowania inwestycji gminnych powinny opierać się przede wszystkim na rzeczywistych potrzebach społecznych oraz racjonalnej ocenie możliwości organizacyjnych i finansowych gminy. Prognozy demograficzne wskazują na stopniowe zmiany w strukturze mieszkańców wsi. W ostatnich latach obserwowany jest niewielki spadek liczby ludności oraz niższa liczba urodzeń w stosunku do liczby zgonów. Zgodnie z dostępnymi analizami wskazany trend może utrzymywać się również w kolejnych latach, co może wpływać na stopniowe ograniczanie zainteresowania lokalnej społeczności instytucjonalnymi formami opieki nad dziećmi do lat 3, co możemy zaobserwować już w niektórych samorządach. Z przeprowadzonych dotychczas konsultacji z mieszkańcami, w tym z ankiety skierowanej do młodych małżeństw wychowujących małe dzieci, jak również ze spotkań z mieszkańcami wynika, że zainteresowanie utworzeniem żłobka na terenie

Urząd Gminy Lichnowy ul. Tczewska 6, 82-224 Lichnowy

gminy jest obecnie niewielkie. W związku z powyższym brak jest przesłanek wskazujących na pilną i powszechną potrzebę realizacji takiej inwestycji. Realizacja inwestycji nawet przy atrakcyjnym poziomie dofinansowania w sytuacji braku realnego zapotrzebowania społecznego nie byłaby działaniem racjonalnym z punktu widzenia gospodarowania środkami publicznymi. Inwestycja taka generowałaby bowiem nie tylko koszty budowy, lecz także późniejsze koszty utrzymania placówki, które obciążałoby budżet gminy niezależnie od faktycznego poziomu wykorzystania miejsc w żłobku.

Należy podkreślić, że efektywne funkcjonowanie klubu malucha w małej gminie zależy przede wszystkim od: liczby dzieci w wieku od roku do 3 lat, rzeczywistego poziomu korzystania z opieki instytucjonalnej, kosztów stałych placówki oraz co istotne od zdolności do utrzymania stabilnego obłożenia przez cały rok. W przypadku Naszej gminy, w której w 2025 roku urodziło się 26 dzieci (w tym: 10 dzieci z obwodu Lisewo Malborskie, 9 dzieci z obwodu Szymankowo oraz 7 dzieci z obwodu Lichnowy), a w okresie od stycznia do maja 2026 roku urodziło się 16 dzieci (w tym: 7 dzieci z obwodu Lisewo Malborskie, 2 dzieci z obwodu Szymankowo oraz 7 dzieci z obwodu Lichnowy), podstawowym ograniczeniem pozostaje niewielka liczba dzieci, które mogłyby uczęszczać do placówki. Dla całej Polski wskaźnik objęcia dzieci opieką żłobkową i klubami dziecięcymi wyniósł w 2024 r. ok. 21,9%, jednak średnia krajowa jest zawyżana przez duże miasta. W małych gminach poziom korzystania z opieki instytucjonalnej jest zazwyczaj niższy niż w dużych miastach. Wynika to m.in. z częstszego korzystania z opieki dziadków, większego udziału gospodarstw rodzinnych, niższej aktywności zawodowej części rodziców, większej dostępności opieki domowej. Zauważam, że w sąsiedniej gminie Nowy Staw funkcjonuje klub malucha, który ma obecnie wolne miejsca dla dzieci do lat 3 i nie ma pełnego obłożenia.

Wyjaśniam, że została również przeanalizowana możliwość adaptacji pomieszczeń będących własnością gminy (m.in. świetlic wiejskich oraz mieszkania socjalnego) na potrzeby utworzenia instytucjonalnej opieki nad dziećmi do lat 3. Lokal, w którym ma być prowadzony żłobek lub klub dziecięcy musi spełniać wymogi określone w Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie wymagań lokalowych i sanitarnych jakie musi spełniać lokal, w którym ma być prowadzony żłobek lub klub dziecięcy (Dz.U. z 2019 poz.72). Powierzchnia każdego pomieszczenia przeznaczonego na zbiorowy pobyt od 3 do 5 dzieci musi wynosić co najmniej 16 m². W przypadku liczby dzieci większej niż 5 powierzchnię pomieszczenia należy odpowiednio zwiększyć dla każdego kolejnego dziecka o 2 m², jeżeli czas pobytu dziecka nie przekracza 5 godzin dziennie, lub o 2,5 m², jeżeli pobyt dziecka przekracza 5 godzin dziennie. Lokal powinien posiadać co najmniej jedno pomieszczenie zapewniające warunki do higienicznego spożywania posiłków oraz miejsce przeznaczone do odpoczynku dzieci. Ponadto w lokalu musi znajdować się pomieszczenie sanitarne wyposażone w co najmniej jedną miskę ustępową na nie więcej niż 20 dzieci oraz jedną umywalkę na nie więcej niż 15 dzieci, a także sanitariaty przeznaczone dla personelu. Urządzenia sanitarne powinny być dostosowane do wzrostu dzieci. Dodatkowo pomieszczenie sanitarne musi być wyposażone w brodzik z natryskiem lub inne urządzenie umożliwiające mycie ciała dziecka. W lokalu należy również zapewnić miejsce do przechowywania sprzętu oraz środków utrzymania czystości, zabezpieczone przed dostępem dzieci, a także miejsce do przechowywania odzieży wierzchniej. Zaleca się, aby lokal posiadał bezpośrednie wyjście na teren otwarty wyposażony w urządzenia do zabawy, niedostępny dla osób postronnych. Wskazane jest również, aby lokal był usytuowany na pierwszej kondygnacji nadziemnej budynku (tj. parter). W klubie dziecięcym jeden opiekun może

Urząd Gminy Lichnowy
ul. Tczewska 6, 82-224 Lichnowy

sprawować opiekę maksymalnie nad 8 dziećmi. W przypadku gdy w grupie znajduje się dziecko z niepełnosprawnością lub dziecko wymagające szczególnej opieki, jeden opiekun może sprawować opiekę maksymalnie nad 5 dziećmi. Opiekunem w klubie dziecięcym może być osoba posiadająca kwalifikacje określone w przepisach prawa, w szczególności kwalifikacje pielęgniarki, położnej, opiekunki dziecięcej, nauczyciela wychowania przedszkolnego, nauczyciela edukacji wczesnoszkolnej, pedagoga opiekuńczo-wychowawczego, pedagoga społeczno-wychowawczego, pedagoga wczesnej edukacji, terapeuty pedagogicznego lub osoba, która ukończyła studia wyższe albo studia podyplomowe na kierunku lub specjalności związanej z opieką nad dziećmi, w tym m.in. w zakresie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka. Dodatkowo osoba zatrudniona na stanowisku opiekuna jest zobowiązana do odbycia szkolenia z zakresu udzielania dziecku pierwszej pomocy. Osoba nieposiadająca wymaganych kwalifikacji nie może pełnić funkcji opiekuna w klubie dziecięcym. Reasumując, utworzenie i prowadzenie klubu dziecięcego, wymaga zapewnienia lokalu spełniającego szczegółowe wymogi dotyczące powierzchni, wyposażenia, warunków sanitarnych oraz bezpieczeństwa dzieci, a także zatrudnienia wykwalifikowanej kadry.

Ponad to wyjaśniam również, że niezasadne jest wiązanie kwestii rozliczania finansowego między jednostkami samorządu terytorialnego tzw. dotacji przedszkolnej, a brakiem żłobka/klubu malucha na terenie Naszej gminy. Refundacja kosztów dotacji przedszkolnej dotyczy dzieci w wieku 3-6 lat (w uzasadnionych przypadkach wychowaniem przedszkolnym może także zostać objęte dziecko, które ukończyło 2,5 roku). Jest to zadanie własne gminy i corocznie w budżecie gminy zabezpieczane są środki na jego realizację. Na terenie gminy funkcjonują 3 oddziały przedszkolne w Lichnowach, Lisewie Malborskim i Szymankowie. To rodzic decyduje, gdzie do przedszkola będzie uczęszczać jego dziecko, gmina nie ma bezpośredniego wpływu na decyzje rodziców co do wyboru placówki wychowania przedszkolnego.

Pragnę podkreślić, że przedmiotowa kwestia nie została definitywnie zamknięta ani pominięta. Gmina nadal będzie analizować możliwości organizacyjne, lokalowe i finansowe, a przede wszystkim skalę zapotrzebowania społecznego, dotyczące utworzenia instytucjonalnej opieki nad dziećmi do lat 3 na terenie naszej gminy. Na chwilę obecną nie są prowadzone aktywne nabory wniosków o dofinansowanie tego rodzaju przedsięwzięć. W przypadku pojawienia się potwierdzonego zapotrzebowania społecznego oraz realnych możliwości finansowych i możliwości pozyskania środków zewnętrznych, Gmina będzie podejmować działania ukierunkowane na zwiększenie dostępności opieki nad dziećmi do lat 3.

Z poważaniem
Wójt Gminy Lichnowy
/-/ Jan Michalski

Otrzymują:

- 1. Pan Michał Romański** (osoba reprezentująca wnoszących petycję)
- 2. a.a**